

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО**

Журнал заснований у 1918 році

**ВЧЕНІ ЗАПИСКИ
ТАВРІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО**

Серія: Філологія. Журналістика

Том 32 (71) № 1 2021

Частина 2

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

Головний редактор:

Казарін Володимир Павлович – доктор філологічних наук, професор, в.о. ректора Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;

Члени редакційної колегії:

Гадомський Олександр Казимирович – доктор філологічних наук, доктор габілітований гуманітарних наук в області мовознавства (Варшавський університет), професор, завідувач кафедри білоруських та українських досліджень Інституту славістики Опольського університету (Ополе, Польща);

Досенко Анжеліка Костянтинівна – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;

Свенцицька Еліна Михайлівна – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри слов'янської філології та журналістики Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;

Семенець Ольга Сергіївна (відповідальний секретар) – кандидат філологічних наук, завідувач кафедри зарубіжної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;

Статкевич Лариса Павлівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної філології Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського;

Ткаченко Тетяна Іванівна – доктор філологічних наук, доцент.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

**Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченою радою Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
(протокол № 7 від 26.02.2021 року)**

Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського.
Серія: Філологія. Журналістика» зареєстровано Міністерством юстиції України
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія КВ № 24632-14572ПР від 04.11.2020 року)

***Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»)
зі спеціальностей 035 – Філологія, 061 – Журналістика відповідно до Наказу МОН України
від 17.03.2020 № 409 (додаток 1)***

***Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International
(Республіка Польща)***

Сторінка журналу: www.philol.vernadskyjournals.in.ua

**ISSN 2710-4656 (Print)
ISSN 2710-4664 (Online)**

© Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського, 2021

ЗМІСТ

РОСІЙСЬКА МОВА

Габидуллина А. Р.

МЕТОНИМИЯ КАК СРЕДСТВО СОЗДАНИЯ ИРОНИИ
(НА МАТЕРИАЛЕ ПРОИЗВЕДЕНИЙ М.М. ЖВАНЕЦКОГО).....1

Кошман И. Н.

УКРАИНИЗМЫ В ДИСКУРСЕ МАССМЕДИА
(НА ПРИМЕРЕ РУССКОЯЗЫЧНЫХ ИНТЕРНЕТ-СМИ УКРАИНЫ).....7

ГЕРМАНСЬКІ МОВИ

Анастасьєва О. А.

ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСТИЛЬОВОЇ СПЕЦИФІКИ
АНГЛОМОВНОГО АФОРИЗМУ.....13

Бакуменко О. О.

ПРОЦЕС ГРАМАТИКАЛІЗАЦІЇ В ДІЄСЛОВАХ
ІЗ ВІДОКРЕМЛЮВАНИМ ПРЕФІКСОМ AUF- У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ XVI СТ..... 18

Бечко Я. В.

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИХ ВАРІАНТІВ
БАГАТОЗНАЧНОГО ПРИКМЕТНИКА УКР. *ГАРЯЧИЙ*
В ПРОЦЕСІ УТВОРЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ..... 23

Бигунова Н. А.

АДРЕСАНТ И АДРЕСАТ РЕЧЕВОГО АКТА ПОХВАЛЫ..... 28

Блинова І. А., Зернецька А. А.

ГУМОР ЯК РІЗНОВИД КОМІЧНОГО: КРИТЕРІЇ ВИОКРЕМЛЕННЯ,
ТЕОРІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ І ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ.....35

Борковська І. П.

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНТРАКТУ
ПРО НЕРОЗГОЛОШЕННЯ КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ.....44

Haydanka D. V.

PRAGMATIC ROLE OF CREATIVE AD-HOC UNITS
IN SOCIAL MEDIA CONTENT MAKING..... 49

Гарасим Т. О., Зубрик А. Р.

КАНАДСЬКИЙ ВАРІАНТ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ:
ЕТИМОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....55

Гончарова І. С.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПТОСФЕРИ
«СІМЕЙНІ ВІДНОСИНИ» У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.....61

Humbatova Ayten Shakir gizi

INADEQUATE TRANSLATION.....67

Дерябіна А. А.

НОМІНАТИВНІ ТЕРМІНОСПОЛУКИ МОДЕЛІ «ІМЕННИК + ІМЕННИК»
У НІМЕЦЬКІЙ ФАХОВІЙ МОВІ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА..... 73

Дзикович О. В., Рибачок К. В.

МОВНА ГРА ЯК СПОСІБ СЕМАНТИЧНОЇ КОМПРЕСІЇ В РЕКЛАМНИХ ТЕКСТАХ.....80

УДК 801.313.4
DOI <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.1-2/10>

Гарасим Т. О.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Зубрик А. Р.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

КАНАДСЬКИЙ ВАРІАНТ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ: ЕТИМОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті проаналізовано та досліджено лексичні запозичення канадського варіанту англійської мови з мов національних меншин, які проживають на території Канади, а також з мов інших країн; отримані лексичні одиниці були згруповані у тематичні групи, які є актуальними для життя канадців ХХ – початку ХХІ століття. Автори досліджують запозичення із французької, німецької, української, з індіанських та ескімоських мов. Розглянуто теоретичні основи проблеми лексичних запозичень як результат інтерференції при мовних контактах, а також розглянуто етапи становлення англійської мови Канади. Досліджено, що розвиток словникового складу – це процес пристосування мовної системи до нових потреб номінації у зв'язку з ускладненням позамовного середовища, а особливо значний вплив на словниковий склад мови мають контакти між різними носіями мов, які зумовлюють інтерференцію мов. Багатосторонній вплив на словниковий склад мови призводить до проникнення певної кількості іношомовних запозичень, тому частина з них, залежно від особливостей свого значення та сфер вживання, витримавши перевірку часом, входить у стійкий пласт лексичної системи мови, інші, не витримавши конкуренції чи втративши потребу у своєму використанні, випадають із лексики тої чи іншої мови. Проаналізовано процес становлення канадського варіанту англійської мови, а саме місце та значення іношомовних запозичень у ньому. Виявлено, що поширення англійської мови на нові території, яке зумовило пристосування до різко змінених умов існування, активізувало діяльність адаптаційних механізмів, одним із результатів яких стало поповнення лексичної системи англійської мови Канади запозиченнями з мов корінного населення. Ці запозичення надходили протягом декількох сотень століть, проте найбільш значуща кількість їх надходжень відбувалась на ранніх етапах освоєння нової території.

Ключові слова: етимологія, інтерференція мов, лексичні запозичення, канадський варіант англійської мови, іношомовні запозичення.

Постановка проблеми. Мовні контакти – це рушійні сили та найголовніші чинники збагачення мовних словників, з їх допомогою слова переходять із одного середовища в інше, і, таким чином, поширюються по всьому світі. Сьогодні ми можемо бачити безліч схожих за звучанням та написанням слів, котрі використовуються для позначення одних і тих же предметів. Це явище мовної інтерференції є особливо актуальним на даний час. Історичні чинники та глобалізація суспільства посилюють міграційні процеси, які, у свою чергу, впливають на розвиток мов та сприяють дослідженням у сфері соціолінгвістики та лінгвостилістики. Практичні аспекти соціології мови, а саме – будова мови, мовна політика, логіка мовного розвитку активізують процеси вивчення мовних варіантів та діалектів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розробки теорії мовних контактів,

соціолінгвістичних проблем, питань мовної варіативності, та акцентуація встановлення причин, умов, джерел, шляхів, способі та часових параметрів лексичних запозичень неодноразово були об'єктами наукових досліджень. Особливо помітними є праці У. Вайнраха, Ю. Жлуктенка, М. Оркіна, В. Виноградова, В. Гака, Л. Дудника, А. Крохмаль, В. Паращук, М. Кочерган, Д. Шахбагової та інших.

Постановка завдання. Мета статті – описати та охарактеризувати особливості словника англійської мови в Канаді; визначити їх роль та функції у структурі мови-реципієнта та виділити запозичення в окремі тематичні групи, тому необхідно вивчити особливості формування канадського варіанту англійської мови; дослідити роль та місце французької, німецької, української, ескімоської та індіанських мов у формуванні

канадського варіанту англійської мови; охарактеризувати сфери використання лексичних запозичень.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні явище мовного контакту – це тема, яка широко обговорюється у сфері лінгвістики, оскільки з допомогою контакту мов утворюються нові розмовні діалекти та варіанти. Мовний контакт, або ж іншими словами, перехресний контакт – це взаємодія двох чи більше мов, у результаті якої відбувається вплив на фонетичну, граматичну структури та словник однієї з цих мов. Він у його найпростішому сенсі не вимагає білінгвізму чи мультилінгвізму, але найменша комунікація між представниками різних мов все ж має певний вплив на мову [3, с. 25].

Мовні контакти закріплюються через постійно повторювальні діалоги, постійне спілкування носіїв різних мов між собою, за якого використовуються обидві мови або одночасно обома мовцями, або окремо кожним з мовців. Тут вирізняють або активне володіння обома мовами, або пасивне розуміння чужої мови. Проблема мовного контакту полягає в тому, що межа між двома мовами чи діалектами є розмитою. Із плином часу діалекти перетворюються в окремі мови. Найпоширенішим способом, яким мова впливає на іншу, є обмін слів. Вплив може бути і набагато глибшим, поширюючись навіть до запозичення таких основних мовних характеристик, як морфологія та граматики [3, с. 28].

Лінгвісти відзначають, що сьогодні практично не існує мов, які б не зазнавали впливу інших мов. За даними Н.Б. Вахтіна та Є.В. Головка, на нашій планеті існує лише шість одномовних країн, у той час як країн, де співіснує три-п'ять мов, – двадцять сім, шість-десять мов – двадцять чотири, одинадцять і більше мов – сімдесят чотири [7, с. 85]. М. Ісаєв говорить про взаємодію мов і визначає це поняття як «усі можливі різновиди взаємовпливу, взаємопроникнення двох чи більше мов і діалектів, запозичення якою-небудь однією мовою різних мовних фактів з інших мов, а також результатів контакту мов у різні періоди» [6, с. 108]. О. Ахманова визначає «мовний контакт» як «зіткнення мов, що виникає внаслідок особливих географічних, історичних чи соціальних умов, що зумовлюють необхідність мовного спілкування колективів, які розмовляють різними мовами» [6, с. 535].

Англійська мова є поліетнічною, або національно негомогенною. Для 400 мільйонів людей це є рідна мова, але з національними варіантами та регіональними різновидами. Тому дослідження варіативності мовних одиниць в усному мовленні є надзвичайно актуальною проблемою.

Кожна країна, де англійська є основною мовою (Сполучене Королівство, Австралія, Канада, Нова Зеландія), має на меті зберегти всі лінгвістичні відмінності, користуючись своїм мовним стандартом [4, с. 35]. 14 мільйонів канадців вважають англійську своєю рідною мовою, але англійська мова в Канаді має спільні риси, як із стандартом Великої Британії, так і зі стандартом США [5, с. 93]. Оскільки в порівнянні з лексичними та граматичними аспектами мови фонетичні зміни відбуваються набагато швидше, дослідження саме фонетичних особливостей канадської англійської є важливим завданням.

Соціолінгвістичний статус англійської мови Канади визначається вченими по-різному. Деякі дослідники не визнають автентичність англійської мови у Канаді, деякі ж, навпаки, підтверджують існування варіанта, так само, як британського, американського, новозеландського [3, с. 43].

Канадці, як пише, Е. Партрідж [9, с. 101], мають досить виразний різновид англійської мови, який значно більше відрізняється від того різновиду, на якому говорять у Великобританії, ніж англійська мова австралійців. Але в багатьох інших роботах англійська мова Канади ототожнюється або з британським, або з американським варіантами, у кращому випадку робиться застереження щодо його «зіпсованості» домішками індіанських, ескімоських, французьких, ірландських та інших елементів. Обидві точки зору надто спрощено трактують дійсний характер стану мови в Канаді, в розвитку якого значну роль відіграли такі чинники, як мова емігрантів з Британських островів і мовні особливості вихідців з американських штатів Нової Англії [4, с. 94].

Відомо, що важливу роль відіграли контакти англійської мови з іншими мовами. Саме завдяки запозиченням вона має достатні внутрішні ресурси для задоволення потреб її носіїв і тому вже не вимагає великої кількості нових запозичень. Водночас словниковий склад сучасної англійської мови продовжує інтенсивно поповнюватися за рахунок «внутрішніх запозичень», пов'язаних із поліваріантністю і поліфункціональністю цієї мови, із взаємодією її національних варіантів, соціально-функціональних підсистем [2, с. 41]. Відтак під внутрішніми запозиченнями нами розуміються міжваріантні запозичення, а також запозичення літературною мовою лексико-фразеологічних елементів соціальних діалектів, сленгу. Такі запозичення не тільки збагачують словниковий склад новими одиницями та лексико-семантичними варіантами, але й спричинюють формування в макросистемі англійської мови нових словотворчих

елементів та моделей, зародження нових механізмів та засобів семантичного розвитку, сприяють здійсненню тенденції до демократизації сучасної літературної англійської мови [4, с. 61].

Канадська англійська має ряд характерних ознак, які допомагають її розпізнати. Як результат своєрідної історії, канадський варіант англійської містить ряд культурно специфічних та унікальних виразів іноземного походження, які, швидше за все, помітні і в інших англомовних країнах. До них відносяться такі вирази, як: “Eh” – розділове запитання, “Canuck” – «канадієць», “loonie” – «монета, вартістю в один долар», “twoonie” – «монета, вартістю в два долари», та “Mountie” – «королівська канадська кінна поліція», та деякі інші унікальні слова [12, с. 45].

Упродовж вивчення процесу запозичення лексичних одиниць з однієї багатонаціональної мови в іншу слід мати на увазі, що термін «запозичення» набуває іншого значення, коли справа доходить до версій однієї і тієї ж мови, які мають однакову фонетичну та граматичну структуру, та їх лексико-семантична система характеризується переважно загальними елементами, які входять до складу обох мов. Ці факти призводять до полегшення міграції лексики. Процес асиміляції запозичень нагадує інтеграцію неологізмів у лексико-семантичну систему. У багатьох випадках запозичені слова практично нічим не відрізняються від національних слів, якщо не проводити глибокий та ретельний етимологічний аналіз, і прикладом цього може бути канадський варіант англійської мови [10, с. 3–9].

Перші канадизми були запозичені з індіанських мов ранніми дослідниками і поселенцями для опису предметів, невідомих для європейського жителя. Найчастіше слова запозичувалися з алгонкінгської мови, однієї з мов, що належить до лінгвістичних витоків Північної Америки, племені Алгонкін. Найбільш чисельний клас слів охопив найменування тварин, дерев, рослин та риб. Тому ще «в 1683 Компанія Hudson Bay згадує про придбання “*quickahash*” (росомаха), вартість якої була £ 0. 10. 0.» [11, с. 88]. Пройшовши через певні зміни, слово увійшло і в сучасну англійську мову. Таким же чином французькі єзуїти протягом 1684 року згадують слово *resan* – представник родини горностаєвих, якого інколи називали *рибаком* або *чорним котом*. Ймовірно, слово прийшло від алгонкінгської мови *pékané* [11, с. 88]. Проте це слово не можна замінювати подібним словом *resan*, що позначає різновиди горіха гікори, який походить від алгонкінгської *pakan*.

Оскільки межа переміщення переселенців просунулась вглиб континенту, певна частина індіанських слів продовжувала вливатися в мову окупантів території, а деякі лексичні одиниці мови корінних жителів залишилися у цій мові. Як подає дослідник Оркін у книзі «*Speaking Canadian English*»: «*tamarack* (модрина американська), походячи з алгонкінгської, було вперше надруковане в журналах експедиції Люїса і Кларка, де воно зв’язується з вірогідними канадизмами, *tackamahacka* для позначення декількох різновидів хвойних дерев. *Hackmatack* з’являється у формі *tackamahacka* в книзі Робінсона та Річпінса «*Journey Through Nova Scotia*», опублікованій в Йорку в 1774 р.». До цього періоду також належить *spemhina* – «кущі журавлини». Це слово походить від мови племені Крі, оскільки і слова *nipin* – «літо», і *minam* – «чорниця», а також *the Red River cart* – «великий двоколісний віз» [11, с. 88].

Автор книги “*Speaking Canadian English*” Марк Оркін вважає, що сам термін *Indian* не належить до жодних з індіанських мов, а виник у зв’язку з відкриттям Америки іспанцями, котрі, думаючи, що вони досягли Індії, назвали місцевих жителів, яких вони зустріли на даній території нової землі, *Indios*, тобто «індійці» [11, с. 91].

Кількість ескімоських слів, які проникли в канадську англійську мову, є навіть мізернішою, ніж індіанські запозичення, оскільки білі люди були мало ознайомлені з життям ескімосів. Слова повсякденного вжитку є такими: *igloo* (іглу), *mukluk* (чоботи з хутра), *kumatik*, *kayak* (байдарка) та інші. Хоча ці слова не перебувають в сучасному використанні, лексикографи значною мірою вивчають більшість із них. Слово *mukluk* спершу означало «чоботи з тюленьчої шкіри», а згодом набуло значення «черевики, зроблені з тюленьчої шкіри». Багато ескімоських запозичень мають відношення до предметів одягу, найвідомішим словом є *parka* (парка – одяг ескімосів спортсменів) [11, с. 93].

Використовувані індіанські слова зазвичай були короткими й живописними, досить часто саме слово тлумачило саме себе; наприклад: *keeyam* – «не зважай, нехай все йде своїм плином». Слово *chimmuck* позначало одне з тих слів, яке використовується на позначення звуку порожнечі, сплеску води при падінні каменя з висоти, наприклад: “He fell off the rock, *chimmuck* in lake”. Це ж слово можна знайти у реченні – “The canoe went *apeechequanee* and they went *chimmuck*”, *de apeechequanee* використовується у значенні “head-over-heels” («перевернутися з ніг на голову») [12, с. 62].

У процесі історичного формування в Канаді склалися дві базові мовні спільноти – англомовні та франкомовні канадці, що використовують у мовній практиці канадський варіант англійської мови та канадський варіант французької мови, взаємовплив яких слід розглядати в термінах теорії національних варіантів. Носії цих варіантів вступають у мовний контакт, що призводить до інтерференції національних варіантів в умовах тривалої двомовності у країні. Дослідження вченого Л. Дудника структурного аспекту запозичень показало, що французькі запозичення проникли в англійську мову в результаті перенесення французьких моделей або повної заміни французьких морфем (для словосполук – лексем) англійськими мовними засобами. Найбільшу кількість запозиченого словникового запасу – 67,7%, складають запозичення з повним перенесенням французької матеріальної форми (*Bleu* – «член квебекського крила консервативної партії»). Запозичення з повною заміною французьких морфем/лексем називається калькуванням (*high country* < *haut pays* «багаті на хутро райони Канади»), що є складовою частиною 5,5% всіх структурних типів канадської французької мови та запозиченнями на основі семантичної контамінації. Також існують запозичення на омонімічній основі (*carrot* < *carrot* «пачка тютюну», порівнюючи англ. «морква»), синонімічній (*kettle* < *chaudière* «спінена маса вода знизу водоспаду», що є порівнянням англ. і фр. Слів «казан») і гомологічній (*ortolan* «арктичний горобець», порівнюючи англ. з фр. словами «вівсянка садова») контамінації. Наступними структурними видами запозичень є індукування (*Social Credit Rally* – *le Ralliement des Créditistes* «партія соціального кредиту») та гібридні словоутворення (*piled meat* «потовчене м'ясо», що прийшло від французького “*piler*” – «товкти» і англійського “*meat*” – «м'ясо»), скорочення (U.N. розшифровується як “*Union National*” – «консервативна націоналістична партія Квебеку») та лексичні одиниці, які виникли в результаті мовної помилки (*sac à commis*, що прийшло з мови племені Оджібва *sagakomin* – «ягідна рослина, листя якої використовувалося для куріння», дуже подібна за формою до французьких слів *sac* «мішок» і *commis* «службовець») [1, с. 10].

Франкоканадські запозичення, що відрізняються більшою структурною диференціацією, мають вищий функціональний статус у лексико-семантичній системі англійської мови, ніж запозичення загальнофранцузького походження. Останні збереглися або в географічних назвах (*côte* – «кантон, розташований на горбі», *Côte*

de Neige), або відносяться до периферійної лексики англійської мови, маючи в ній територіальне (*Bonhomme* – «Дід Мороз в Квебеці») або ж тимчасове – архаїзми чи історизми (*charbon* – «сибірська виразка»; *sensitaire* – «платник феодальної земельної ренти») маркування.

Канадські французькі запозичення є органічними включеннями в мовну систему англійської мови. Такі лексичні одиниці використовуються в англо-канадських текстах, або як єдині номінатори тих чи інших предметів та явищ канадської дійсності, або ж як вагомий стилістичний засіб для створення національно-конотативних відтінків лексико-семантичних одиниць англійської мови. Отже, французький елемент є невід'ємною частиною лексико-семантичної системи канадського варіанту англійської мови.

Сьогодні в канадському варіанті англійської мови залишилася лише невелика спадщина германізмів, з яких вчений Емено зареєстрував декілька зразків. Цілком очевидно, що від німецької лексичної одиниці *mitgehen* утворились в англійській мові такі словникові звороти, як: *will you go with? I am going with, come on with*; безпосередньо наслідуючи німецьке слово *abwaschen*, утворились англійські “*Wash your face off!*” та “*Clean your feet off!*”, хоча ці ідіоми, за словами лінгвіста, вийшли із широкого вжитку. Припускають також, що досить розповсюдженні англійські дієслівні фрази *get awake* та *get asleep* походять від німецької фрази *wach werden*, а також *make* у значенні готувати їсти і *want* – передбачати, наслідуючи словосполучення *the paper wants rain*. Ще й сьогодні можна зустріти слово *All* в значенні «всі пішли чи розійшлися», як в виразі *my money is all*; проте конструкція *was für ein*, як у виразі *what for a thing is that?* («Для чого це?») з часом почало використовуватися доволі рідко. Німецькі слова практично були невідомими для населення віком до сорока років, тому виходячи з цього, застарілі вирази будуть забуті наступними поколіннями [11, с. 105]. Проте незважаючи на такі умови, декільком поодиноким лексичним одиницям вдалось зберегтися в мові канадців: *lappisch* в значенні «безбарвного»; *slurp* «сюрбати», або «голосно пити»; та *Jress* – «їсти жадібно»; останнє слово здебільшого використовувалося для виправлення поведінки дитини за столом.

Хоча давня мова німецьких ранніх поселенців залишила певний відбиток на синтаксисі та словниковому складі англійської мови Канади, її вплив був незначним [11, с. 106]. Таким чином, мова основної (англійської) групи майже цілком очис-

тилась від впливу німецького минулого. Не дивно, що до такого ж висновку приблизно в той же час прийшов і вчений Генрі Александр, який виявив чітке німецьке забарвлення на території Люненбергу, яке вплинуло на вимову, словниковий склад і синтаксис, при тому що німецька мова майже не вживалася в цій місцевості. Тому англійський звук [r] більш нагадував звук, який був наближений до цього ж німецького горлового, відбулась також заміна німецьких звуків *d* і *t* звуків на англійські звуки *th*, у таких словах як *these* та *thick*. У даній місцевості також були поширенні такі німецькі ідіоми, як наприклад *tik of fog* у значенні «дуже туманний» (“very foggy”). Зустрічаються також випадки звуконаслідування тварин (так звана ономотопія); так, рохкання свині, наприклад нагадувало наступні фрази: *woots, woots, woots*, або ж *wootch, wootch, wootch* [11, с. 110].

Канада є країною іммігрантів, що означає, що її багатонаціональність залишила свій вагомий відбиток на місцевій англійській мові. Однією з невід’ємних ланок, які будують канадське суспільство, є також українські емігранти. Українська діаспора відрізняється від діаспор інших народів Канади тим, що вона не мала повнокровних зв’язків із Батьківщиною. Її представники проживали не лише в географічній, а й у культурній, політичній і, навіть, родинній ізоляції від рідного краю. Українська діаспора створила в Канаді сильну громадську та релігійну спільноту – Конгрес українців Канади, який є членом Світового конгресу української спільноти.

Дослідниця Кетрін Барбер зазначає, що перші українські канадці, опинившись у ХХ столітті, були б здивовані дізнатись, що вагома кількість українських слів, а саме такі як *baba* – «баба, бабуся», *paska* – «пасхальний хліб», *pysanka* – «писанка», *holubtsi* – «голубці», *bandura* – «бандура, музичний інструмент» і два три слова, що позначають ковбасу з часником – *kubasa*, і *kubie burger* в 2006 році були включені до словника Канадського варіанту англійської мови (Oxford Canadian dictionary), як повноцінні англійські слова [8, с. 51].

Варто згадати також про слово, яке Кетрін Барбер у своєму дослідженні «Only in Canada, you say» подає у списку слів, які притаманні лише канадському суспільству – *Edmonchuk*. Хоч дане слово утворене суфіксальним способом, та складається з кореня, який є назвою одного з найбільших міст Канади Edmonton та суфікса *chuk*, який є притаманний українським прізвищам (Мельничук, Пугайчук) [8, с. 51]. Дане слово вживається як «прізвисько»

міста Едмонтон, що відображає високу пропорцію населення українських канадців у Едмонтоні.

Окремою тематичною групою слід виділити такі лексичні одиниці, які належать до розділу історії України. До цієї групи належать *Cossack* – «козак» та *hetman* – «гетьман». До тематичної групи «Побут» належать *gley, tachanka* – «тачанка», *gotch (gotchies)* – «гочі», група «Фауна та флора» складається із *steppe* – «степ» та *mammoth* – «мамонт». До тематичної групи «Культура» належать ті лексичні одиниці, які позначають найменування українських народних інструментів: *bandura* – «бандура», *trembita* – «трембіта», *tsymbaly* – «цимбали», до групи «Суспільство» у нашому дослідженні ми віднесли *baba* – «баба», *intelligentsia* – «інтелігенція», та *kobzar* – «кобзар» [8, с. 52].

Важливою складовою частиною національного колориту є розкриття суспільної психології та духовного багатства народу, яке складається з індивідуальних психологічних характеристик його представників, що знаходить реальний вияв у їх мові. У цьому плані, через велику кількість іммігрантів українського походження у Канаді, їх тісні контакти з англійським населенням, спричинили використання та внесення в реєстр лексики канадського варіанту англійської мови українських запозичень, які здебільшого позначають предмети та явища, що є притаманними українському суспільству.

Висновки і пропозиції. Отже, запозичення лексичних одиниць ХХ – початку ХХІ століття з канадського варіанту французької мови, з мови корінних жителів, а також з мов національних меншин Канади – німців та українців, проникають в лексику англійської мови Канади, яка стосується різних сфер життя. Це підтверджує той факт, що процес запозичення у канадському варіанті англійської мови відіграє неабияку роль у розвитку спеціальної лексики та її вдосконалення, адже бурхлива інтенсифікація процесів запозичення в сучасну епоху сприяє активному проникненню слів із різних сфер людської діяльності. Цей процес багатоплановий, і його результатом є не лише поповнення лексичного складу, але й певні зміни в структурі словникового фонду, які полягають у кількісному та якісному складі різних угруповань слів, у характері їх мовних взаємозв’язків тощо. Він сприяє також розширенню варіативності лексичних одиниць і значною мірою її зумовлює, що призводить до формування багатозначності, омонімічних, синонімічних та антонімічних відношень у різних галузях лексики канадського варіанту англійської мови.

Список літератури:

1. Дудник Л.М. Позніе французьке заимствование. Київ, 1982. 24 с.
2. Жлуктенко Ю. Мовні контакти. Проблеми інтерлінгвістики. Київ : Київ, 1996. 135 с.
3. Ніколенко А. Соціальні аспекти мовлення. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця : НОВА КНИГА, 2005. 256 с.
4. Паращук В. Теоретична фонетика англійської мови: Навч. посібник для студентів фак. іноз. мов. Вінниця : НОВА КНИГА, 2005. 240 с.
5. Шахбагова Д. Фонетические особенности произношения вариантов английского языка. Москва : Высшая школа, 1982. 128 с.
6. Швейцер А. Современная социолінгвістика, теория, проблемы, методы. Москва, 1976. 177 с.
7. Avis W. The English language in Canada. Current trends in linguistics. Paris, The Hague, 1973. 148 p.
8. Chamberlain A. F. Dialect research in Canada. 1890. № 1. P. 43–56.
9. Cobridge, T. Canadian English. Oxford, UK : Oxford University Press, 2005. P. 96–102.
10. Johnor A. The myth of Canadian English. English Today, 2000. P. 3–9.
11. Orkin M. Speaking Canadian English. An informal account of the English language in Canada. London: Routledge & Kegan Paul Ltd, Broadway House, 1971. 154 p.
12. Scargill M. A Short History of Canadian English. Victoria, Sono Niss Press, 1977. 79 p.

Harasym T. O., Zubryk A. R. CANADIAN VARIANT OF ENGLISH: ETYMOLOGICAL ASPECT

The article analyzes and investigates the lexical borrowings of the Canadian variant of English from the languages of national minorities living in Canada, as well as from the languages of other countries; the obtained lexical units were grouped into thematic groups that are relevant to the life of Canadians of the XX – early XXI century. The authors study borrowings from French, German, Ukrainian, Indian and Eskimo languages. The theoretical bases of the problem of lexical borrowings as a result of interference at language contacts and stages of formation of English of Canada are considered. It has been studied that the development of vocabulary is a process of adaptation of the language system to the new needs of the nomination due to the complexity of the extralinguistic environment, and especially significant influence on vocabulary have contacts between different speakers, which cause language interference. The influence on the vocabulary of the language leads to the penetration of a certain number of foreign borrowings, so some of them, depending on the characteristics of their meaning and areas of use, withstood the test of time, is a stable layer of the lexical system of the language; their use, fall out of the vocabulary of a language. The process of formation of the Canadian version of the English language is analyzed, namely the place and significance of foreign language borrowings in it. It was found that the spread of English to new territories, which led to adaptation to big changed living conditions, intensified the adaptation mechanisms, one of the results of which was to replenish the lexical system of English Canadian borrowings from indigenous languages. These borrowings came for several hundred centuries, but the most significant amount of their income occurred in the early stages of development of the new territory.

Key words: etymology, language interference, lexical borrowings, Canadian variant of English, foreign language borrowings.